

Brief aan frater Georg Spenlein, Augustijnermonnik te Memmingen, 8 april 1516

Genade en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus!

Beste frater Georg, Ik heb je zaken verkocht, je Brusselse tuniek bracht een gulden op, je grote Eisenacher een halve gulden; ik heb het bedrag in bewaring gegeven bij de eerwaarde pater vicarius. (...)

Verder: ik zou wel eens willen weten hoe het innerlijk met je staat. Heb je eindelijk geleerd je eigen gerechtigheid te verachten, te herademen in Christus' gerechtigheid en daar al je vertrouwen op te stellen? Wat is de verleiding tot aanmatiging en hoogmoed toch groot in onze tijd, vooral hij hen die met alle kracht zo goed en rechtvaardig proberen te zijn. Ze kennen de gerechtigheid van God niet, die in Christus overvloedig aan ons geschonken is. Wij hoeven die niet te verdienen. Toch streeft men er alsmaar naar het zelf zo goed te doen, dat je met vertrouwen tegenover God kunt staan, gesierd met deugden en verdiensten, maar dat is toch onmogelijk! Toen je hier woonde, verkeerde je ook nog in die mening, zeg maar gerust dwaling, ik trouwens ook, maar nu bestrijd ik deze onzin, al ben ik er nog lang niet mee klaar.

Daarom, beste frater Georg, leer Christus opnieuw kennen en Hem als de gekruisigde, leer Hem te loven en wanhoop aan jezelf. Zeg tegen Hem: U, Heere Jezus, U bent mijn gerechtigheid, ik ben Uw zonde, U hebt aanvaard alles waarmee ik behept was en mij gegeven wat U eigen was.

Wat ik was hebt U op U genomen en mij gegeven wat ik niet was.

Pas op, dat je niet zozeer naar reinheid streeft, dat je niet meer inziet dat je een zondaar bent. Denk eraan: Christus woont alleen maar bij zondaren. Daarom is Hij uit de hemel, waar Hij tussen rechtvaardigen woonde, afgedaald om te wonen bij zondaren.

Die liefde moet je doorgronden, dan zul je de beste troost ontvangen. Als wij door onze eigen inspanningen een gerust geweten moeten verwerven, waarvoor is Hij dan in de dood gegaan? Daarom zul je nergens anders dan in Hem, door een gelovige wanhoop aan jezelf en jouw inspanningen, de vrede vinden. Zoals Hij je zeg heeft opgevangen en je zonden tot de Zijne heeft gemaakt, zo heeft Hij ook zijn gerechtigheid tot de jouwe gemaakt. Als je dat vast gelooft (en dat moet je geloven, anders ben je nergens), dan zul je broeders die tegen de discipline gezondigd hebben ook heel anders opvangen; je maakt hun zonde tot de jouwe en als jij wat goeds gedaan hebt, dan laat je dat ook hun goed zijn. Zo heeft de apostel (Paulus) het ook gezegd: 'aanvaard elkander zoals Christus u aanvaard heeft tot eer van God' en: 'laat die gezindheid bij u zijn die ook in Christus Jezus was, die hoewel Hij in de gestalte van God was, het God gelijk zijn niet als een buit heeft beschouwd, maar zichzelf heeft ontledigd (en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen)' (Rom. 15: 7, Fil. 2: 5). Doe het ook zo: als je in eigen ogen beter lijkt dan een ander, beschouw dat niet als een buit, maar maak je zelf klein en vergeet hoe je bent, wees als zij en steun en help ze.

Waardeloos is iemands gerechtigheid als hij anderen, die bij hem vergeleken minder lijken, niet wil verdragen, maar op vlucht en eenzaamheid zint, in plaats van hen door geduld, gebed en voorbeeld te helpen, dat is het talent van de Heer begraven. Als je een lelie en een roos van Christus bent, dán is je wandel onder de distels (Hooglied 2:2); maar pas dan wel op, dat je door ongeduld en verborgen trots niet zelf een distel wordt. Midden tussen de vijanden is het rijk van Christus (psalm 109: 2), zou

jij dan midden onder vrienden zijn? (...) Hij zelf zal je alles leren, als je maar duidelijk ziet wat Hij voor jou en voor allen gedaan heeft, zodat je er zelf bovendien van leert wat jij weer voor anderen moet doen.

Als Hij alleen maar onder goede mensen had willen leven en als Hij alleen maar voor Zijn vrienden had willen sterven, voor wie zou Hij dan gestorven zijn en met wie had Hij dan ooit geleefd? Doe zo, broeder en bid voor mij, de Heer zij met je.

Vale in Domino,

je broeder Martinus Luther, Augustijn